

Information til ledige med selvstændig virksomhed

Indhold

1. Forord
2. Hvad er selvstændig virksomhed?
3. Selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse
3. Selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse
5. Kombinationsforsikring

Forord

Mange oplever på et eller andet tidspunkt at blive ledige i en kortere eller længere periode.

Vi vil gerne hjælpe dig i den nye situation og vejlede dig om dine rettigheder og muligheder, så du er bedst muligt rustet til at komme videre.

Her kan du læse om de regler, der er relevante, hvis du er selvstændig. Du får også svar på nogle af de spørgsmål, der kan dukke op i den sammenhæng.

Vi har valgt at fokusere på de grundlæggende forhold frem for at gå i detaljer med mere komplicerede problemstillinger, som kræver ekspertviden.

Som a-kasse-medlem har du en række pligter, som skal overholdes, ellers risikerer du, at dine rettigheder reduceres eller helt falder bort.

Vi er altid parat med råd og vejledning til dig som medlem i Kristelig Fagbevægelse.

Hvad er selvstændig virksomhed?

Arbejdsløshedsloven beskriver forskellen mellem selvstændig virksomhed og hobby på denne måde:

»Såfremt virksomheden ikke indeholder et erhvervmæssigt element, og målsætningen ikke er at opnå

økonomisk udbytte, kan aktiviteten anses for hobby/fritidsaktiviteter.«

Din virksomhed indeholder et erhvervmæssigt element, når et eller flere af nedenstående punkter er opfyldt:

- ♦ Du handler for egen regning og risiko
- ♦ Dit indkomstgrundlag er afhængigt af virksomhedens overskud
- ♦ Virksomheden er momsregistreret
- ♦ Du driver virksomhed i selskabsform
- ♦ Du foretager skattemæssige afskrivninger
- ♦ Du beskattes efter virksomhedsskatteloven
- ♦ Virksomheden har ansat personale
- ♦ Du angiver skattemæssigt over-/underskud
- ♦ Du deltager i interessentskab med andre

Selv om du ikke ejer virksomheden alene, bliver du anset for selvstændig erhvervsdrivende, når du driver selvstændig virksomhed sammen med din nærmeste familie.

Selskaber

Når du deltager i et selskab, er du selvstændig, hvis du har afgørende indflydelse på selskabet.

Det afgørende er, når du sammen med din nærmeste familie ejer:

1. mindst 50 % af selskabskapitalen eller selskabskapitalens stemmевærdi
2. den bestemmende andel af selskabets kapital eller den bestemmende andel af stemmerne i selskabet
3. mindst 10 % af selskabskapitalen eller selskabskapitalens stemmевærdi, og du eller din ægtefælle samt dig er medlem af selskabets bestyrelse eller direktion

På figuren herunder kan du se, hvilken personkreds, der bliver betragtet som din nærmeste familie.

En registreret partner sidestilles med en ægtefælle.

Information til ledige med selvstændig virksomhed

Medarbejdende ægtefælle

Hvis du er ansat i din ægtefælles virksomhed uden at være medejer, udover i kraft af ægteskabet, anser vi dig i nogen tilfælde for selv at være selvstændig erhvervsdrivende.

Det sker, hvis et af følgende punkter er opfyldt:

1. Der er under 20 fuldtidsstillinger i virksomheden
2. Du er ansat i en overordnet stilling
3. Du er ansat på løn- og arbejdsvilkår, der afviger fra de vilkår, der i følge overenskomst gælder for tilsvarende arbejde

Formueforvaltning

Det behøver ikke få indflydelse på din ret til dagpenge, at du forvalter din formue. Hvis du kun forvalter egne midler.

Det kan være vanskeligt at trække grænsen mellem den, der forvalter sin egen formue ved køb og salg af aktier, obligationer, pantebreve og lignende, og den, der erhvervsmæssigt driver finansiell virksomhed. Derfor bør du kontakte dit afdelingskontor for at afklare din konkrete situation.

Fast ejendom

Har du indtægter ved udlejning af fast ejendom, betragter vi det som selvstændig virksomhed, når du driver mere end fem udlejningsejendomme eller 30 lejemål. Hvis din udlejningsvirksomhed ikke er større end det forannævnte, kan den falde ind under reglerne for forvaltning af privat formue. Det kan den, hvis:

1. en bank, advokat, revisor el.lign. administrerer udlejningsvirksomheden
2. fx en vicevært reparerer og vedligeholder ejendommen. Du må ikke være kontakttled mellem lejeren og den, der udfører reparationer

Har du opgaver i forbindelse med udlejningsvirksomheden, betragter vi dig som selvstændig erhvervsdrivende. Også selv om du udlejer mindre end fem udlejningsejendomme eller 30 lejemål.

Starte virksomhed igen indenfor samme branche?

Har du tidligere drevet selvstændig virksomhed som hovederhverv, må du som udgangspunkt ikke starte selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse indenfor samme branche, hvis du samtidigt ønsker at modtage dagpenge. Kontakt a-kassen for yderligere information.

Selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse

Hvis du driver selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, mens du er ledig, bliver den periode, hvor du har ret til dagpenge, kortere. Du kan højst få dagpenge i 78 uger (1½ år).

Der er dog virksomhedstyper, som ikke begrænser retten til dagpenge. Hvis du har én af følgende former for virksomhed, er du omfattet af de almindelige dagpengeregler:

- ♦ Fritidsfiskeri, hvis det personlige arbejde forbundet med fiskeriet er af ringe omfang
- ♦ Biavl med højst 15 bistader
- ♦ Drift af én udlejningsejendom med op til 10 lejemål, når du kun i mindre omfang personligt udfører administration, småreparationer og viceværtfunktioner
- ♦ Fredskov på højst 5 hektar, der ligger på din faste bopæl eller fritidsbopæl
- ♦ Egen vindmølle, når arbejdet med vindmøllen er helt ubetydeligt
- ♦ Mindre landbrug (spørg a-kassen)

Rådighed

For at få dagpenge skal du stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Når du driver selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, skal du til enhver tid kunne drive virksomheden uden for normal arbejdstid. Du skal til enhver tid kunne overtage fuldtids lønarbejde og i øvrigt opfylde betingelserne for at være til rådighed.

Hvis du er fuldtidsforsikret, skal du stå til rådighed 37 timer om ugen. Og hvis du er deltidsforsikret, skal du stå til rådighed 30 timer om ugen.

Dagpengekort

Når du udfylder dit dagpengekort, skal du skrive alle de timer på, som du har brugt i den selvstændige virksomhed. Så bliver der trukket et beløb fra dine dagpenge. Beløbet svarer til den tid, du alt i alt har brugt i virksomheden, herunder transport og administration. Hvis der indgår dyr i virksomheden, skal du skrive mindst ½ time pr. dag, selvom det ikke kræver en daglig arbejdsindsats.

Ny dagpengeperiode

Du får ret til en ny periode med dagpenge på 78 uger, hvis du har haft arbejde som lønmodtager i en periode på sammenlagt 962/629 timer inden for de sidste 18 måneder, som fuldtids/- deltidsforsikret.

Lukning

Hvis du standser virksomheden, skal du på tro og love skriftligt erklære, at virksomheden er lukket eller afhændet til andre end din ægtefælle, samlever, registrerede partner, eller dine umyndige børn. Du skal fremlægge dokumentation for, at du ikke længere er momsregistreret. I nogle tilfælde kræver vi anden dokumentation, fx salgskontrakt.

Herefter betragter vi dig ikke længere som selvstændig erhvervsdrivende, og du opnår almindelig dagpengeret.

Bortforpagtning

Vi anser dig også for at være ophørt med virksomheden, hvis du dokumenterer, at hele virksomheden er udlejet eller bortforpagtet. Er bortforpagtningen underskrevet senere end vilkårene i kontrakten, gælder den fra den dato, kontrakten er underskrevet.

Information til ledige med selvstændig virksomhed

Udtræden af virksomheden

Du kan godt træde ud af en virksomhed, som fortsættes af medejere, uden at du afhænder din andel af virksomheden. Det kan du, hvis du udtræder i forbindelse med, at

- ♦ dine hidtidige arbejdsfunktioner er bortfaldet, eller
- ♦ dine hidtidige arbejdsfunktioner er overtaget af andre end din ægtefælle, samlever, registrerede partner eller umyndige børn

Selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse

Når du starter selvstændig virksomhed som din hovedbeskæftigelse, kan du ikke længere få dagpenge.

Det gælder også, hvis du ændrer en eksisterende bibe-skæftigelse til at være din hovedbeskæftigelse.

Du skal huske at give a-kassen besked.

Vi betragter virksomheden som din hovedbeskæftigelse, hvis du fortrinsvis lever af eller forventer at leve af indkomsten fra din virksomhed, og hvis du bruger størsteparten af din arbejdstid i virksomheden.

Driver du selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, skal du overflyttes til Kristelig A-kasse for Selvstændige eller en anden a-kasse for selvstændige.

Så længe du driver selvstændig virksomhed, kan du ikke få dagpenge eller feriedagpenge. Du kan først få dagpenge, når du er endeligt ophørt med at drive selvstændig virksomhed. Reglerne kræver, at du dokumenterer, at du er stoppet. Dokumentation skal vise nøjagtigt, fra hvilken dato du er endeligt ophørt.

Der er flere muligheder for at ophøre.

Ophør ved overdragelse/salg

Vi anser dig for ophørt, når hele virksomheden er endeligt overdraget eller solgt. Du skal bl.a. dokumentere det ved en kopi af underskrevet salgs-/overdragelseskontrakt samt kopi af momsafmelding. Vi kan kræve yderligere dokumentation, fx at betingede aftaler i forbindelse med salget er blevet opfyldt.

Du skal være opmærksom på, at du ikke må sælge til din ægtefælle, samlever, registrerede partner eller umyndige børn.

Ophør ved lukning

Når du lukker din selvstændige virksomhed, afhænger dagpengere retten af, at du har afhændet eksisterende driftsgrundlag, så du ikke længere kan drive virksomheden. Du skal dokumentere, at du har afviklet alle driftsmidler, inventar, varelager, personale og lokaler mv., og at du har afmeldt dig offentlige registre, herunder: Told og Skat og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen m.m.

Du skal også dokumentere, at lukningen omfatter hele virksomheden.

Ophør ved bortforpagtning/udlejning

Vi anser dig også for at være ophørt som selvstændig, hvis du bortforpagter eller udlejer den selvstændige virksomhed. Du skal dokumentere, at du bortforpagter/udlejer hele virksomheden ved en skriftlig kontrakt, der er gensidigt uopsigelig i mindst fem år.

Ved bortforpagtning har du fortsat den faktiske og retlige rådighed over virksomheden med den begrænsning, der følger af forpagtningsaftalen. Vi stiller derfor strenge betingelser til indholdet af forpagtnings-/lejeaftalen.

Bortforpagtningen skal omfatte hele virksomheden, og du må ikke forbeholde dig ret til delvist at benytte virksomheden - medmindre der alene er tale om en ret uden erhvervsmæssige formål som fx en jagtret. Ved bortforpagtning skal dokumentationen bestå af en skriftlig og underskrevet kontrakt.

Hvis du i perioden for bortforpagtningen begynder at arbejde som lønmodtager for forpagteren, anser vi dig som udgangspunkt for igen at være selvstændig.

Ophør ved konkurs

Hvis du bliver erklæret konkurs, bliver du også anset for at være ophørt som selvstændig. Drives virksomheden i selskabsform, kan det endelige ophør også dokumenteres ved, at aktieselskabet eller anpartsselskabet erklæres konkurs.

Ophør ved betalingsstandsning

Træder din virksomhed i betalingsstandsning, anser vi dig i særlige tilfælde for at være ophørt. Men der er en række betingelser, du skal opfylde:

1. Betalingsstandsningen skal være anmeldt til skifteretten
2. Skifteretten skal have beskikket en tilsynsførende
3. Den, der er beskikket som tilsynsførende, skal skriftligt erklære,
 - ♦ at hensigten med betalingsstandsningen er at afvikle virksomheden
 - ♦ at virksomheden er helt ophørt, og at der fra en bestemt dato ikke længere er erhvervsmæssige aktiviteter i virksomheden
 - ♦ at tilsynet klarer afviklingen af virksomheden uden bistand fra dig, også hvis betalingsstandsningen ophører

Du skal kunne dokumentere, at disse krav er opfyldt, og vi skal have en kopi af udskrift fra retsbogen om betalingsstandsningen.

Ophør ved brugeligt pant

Hvis en pantlover overtager driften af virksomheden forud for en tvangsauktion, anser vi dig også for at være endeligt ophørt som selvstændig. Der skal være begæret tvangsauktion over virksomheden, og pantloveren skal have overtaget virksomheden til brugeligt pant. Det vil sige have overtaget administrationen af virksomheden. Du skal være stoppet med at arbejde i virksomheden, og hvis du har haft bopæl på samme adresse som virksomheden, skal du være flyttet fra ejendommen.

Information til ledige med selvstændig virksomhed

Ophør ved tvangsauktion

Vi anser dig som ophørt, hvis virksomheden sælges på tvangsauktion. Tvangsauktionen skal være endelig afholdt af skifteretten, og virksomheden må ikke sælges til din ægtefælle, samlever, registrerede partner eller umyndige børn.

Som dokumentation skal du bruge en udskrift fra fogedretten om salg af virksomheden på tvangsauktion.

Ophør ved udtræden af virksomhed

Hvis du træder ud af en virksomhed, som din ægtefælle eller medejere viderefører, anser vi dig i visse tilfælde for at være ophørt som selvstændig. De følgende punkter er nogle af de muligheder for udtræden, som findes:

1. du er begyndt på et lønarbejde på over 30 timer i gennemsnit pr. uge, uden at dette arbejde på forhånd er bestemt til at være af kortere varighed
2. du kan dokumentere mindst 1924 lønmodtagertimer inden for 65 uger, efter du er trådt ud af den selvstændige virksomhed. Du skal være stoppet i den selvstændige virksomhed samme dato, som du begynder at arbejde som lønmodtager
3. du selv påbegynder en virksomhed, som er uafhængig af din ægtefælles virksomhed, bl.a. hvad angår regnskaber, moms- og CVR-nr. Uafhængigheden skal bekræftes af fx en statsautoriseret revisor. Du skal have drevet din virksomhed i mindst 26 uger indenfor 52 uger, efter at du er udtrådt af din ægtefælles virksomhed
4. du afslutter en erhvervmæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed. Du skal senest ophøre med den selvstændige virksomhed den dato, hvor du har bestået eksamen. Det vil sige den dato, eksamensbeviset er underskrevet. Uddannelsen må ikke være rettet mod funktioner, som din ægtefælles virksomhed har
5. dine hidtidige arbejdsfunktioner er bortfaldet mere end midlertidigt, bortset fra evt. nogle få underordnede funktioner
6. dit personlige arbejde er overtaget mere end midlertidigt af andre end din ægtefælle, samlever/registreret partner, umyndige børn, advokater eller revisorer - på grund af
 - a. virksomhedens behov for særlige faglige kvalifikationer eller
 - b. virksomhedens ændrede ejerforhold

Ophør ved ophævelse af samlivet

I forbindelse med separation eller skilsmisse betragter vi dig ikke længere som selvstændig, hvis du stopper al beskæftigelse i virksomheden fra den dato, hvor du flytter fra den fælles adresse.

Generelt ved ophør/udtræden af selvstændig virksomhed

Når du ophører med selvstændig virksomhed, skal du afmelde dig alle offentlige registre såsom Erhvervs- & Selskabsstyrelsen, Told & Skat mv. Udtræder du af din ægtefælles virksomhed, skal du ligeledes ophæve din

registrering som medarbejdende ægtefælle. Når du ophører med selvstændig virksomhed, må din ægtefælle, samlever, registrerede partner eller umyndige børn ikke overtage driften. Du kan som hovedregel ikke få dagpenge i de første tre uger, efter du er ophørt med din selvstændige virksomhed.

Fra hovedbeskæftigelse til bibeskæftigelse

Hvis du begynder et lønarbejde uden at stoppe din selvstændige virksomhed, kan du blive omfattet af reglerne om selvstændig bibeskæftigelse. Dette sker, når du enten:

1. har haft lønarbejde i mindst 1924 timer (52 uger med fuld tid) inden for de seneste 65 uger, eller
2. har haft lønarbejde i mindst 962 timer (26 uger med fuld tid) inden for de seneste 35 uger. I umiddelbar tilknytning til starten på lønarbejdet skal der være sket en væsentlig omlægning af driften, der har medført en reduktion af arbejdsmængden i virksomheden.

Medarbejdende ægtefælle i skattemæssig henseende

Der skelnes skarpt mellem at være selvstændig i skattemæssig henseende og at være selvstændig i arbejdsløshedslovens forstand. Er du eller har du været registreret som medarbejdende ægtefælle i skattemæssig henseende, har du over for skattevæsenet erklæret, at du arbejder minimum 3-4 timer pr. dag i virksomheden.

Hos skattevæsenet kan du godt ophæve din registrering som medarbejdende ægtefælle med den begrundelse, at du kun arbejder få timer i virksomheden. Men det betyder ikke, at vi i arbejdsløshedslovens forstand betragter dig som ophørt med selvstændig virksomhed, alene fordi du har ændret din status.

Det er dog et krav, at du ophører med din status som medarbejdende ægtefælle, hvis du udtræder af din ægtefælles virksomhed og skal have dagpenge.

Kombinationsforsikring

Optagelse/overflytning

Hvis du både driver selvstændig virksomhed og har lønarbejde, kan du blive kombi-forsikret. Du opnår kombi-status ved at nyindmelde dig eller ved skriftligt at meddele din a-kasse, at du ønsker at blive kombi-forsikret. For at blive kombi-forsikret, skal du:

- a. dokumentere beskæftigelse som lønmodtager, og
- b. drive selvstændig virksomhed i 15-30 timer om ugen. Du skal drive virksomheden mere end midlertidigt

Dagpengeret

Du får dagpengeret, når du har arbejdet 1924 timer i dit lønarbejde, mens du er medlem. Som nyindmeldt vil du være dagpengeberettiget tidligst efter ét års medlemskab. For at opfylde kravet om 1924 timers arbejde regner vi alle timer fra lønarbejde med. I nogle situationer regner vi 15 timer om ugen med fra den selvstændige virksomhed. Der kan maksimalt være 37 timer om ugen.

Information til ledige med selvstændig virksomhed

Er du overflyttet til kombi-status, vil du som hovedregel kunne få gavn af forsikringen efter ét års medlemskab.

Ophør med selvstændig virksomhed

Hvis du ophører med din selvstændige virksomhed, skal du kunne dokumentere det og opfylde de almindelige betingelser for ophør med selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse. (Se dette punkt).

Som kombi-forsikret kan du også udtræde af en virksomhed, som din ægtefælle og/eller dine medejere fortsætter, når du dokumenterer, at du efter din udtræden har haft mindst 26 ugers lønarbejde på over 30 timer i gennemsnit pr. uge.

Når du ophører med din selvstændige virksomhed, kan du ikke få dagpenge i de første tre uger.

Supplerende dagpenge, hvis virksomheden ophører

Er du ophørt med din virksomhed, kan du få supplerende dagpenge. Selv om du fortsætter med dit lønarbejde, skal du alligevel stå til rådighed op til 37 timer om ugen.

Du kan få supplerende dagpenge i en begrænset periode på 52 uger, hvis du har et lønarbejde med et opsigelsesvarsel. Der sker timefradrag for det fortsatte lønarbejde. Hvis du har et opsigelsesvarsel over for din arbejdsgiver, skal du skaffe en frigørelsesattest.

Supplerende dagpenge, hvis lønarbejdet ophører

Er du blevet helt ledig fra dit lønarbejde, kan du få supplerende dagpenge med fradrag for alle arbejdstimer i virksomheden - dog mindst 15 timer om ugen. Du kan højst få supplerende dagpenge på denne måde i 78 uger. Du skal til enhver tid kunne udføre alle aktiviteterne i virksomheden uden for normal arbejdstid. Ved udbetaling af supplerende dagpenge gælder reglerne for selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse.

For at modtage supplerende dagpenge skal du være fuldt ledig fra lønarbejdet.